ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

към Отчета за касовото изпълнение на бюджетните и извънбюджетните сметки и фондове на Община Враца към 31.12.2023 г.

Бюджетът на Община Враца е съставен в съответствие с изискванията на Закона за публичните финанси, разпоредбите на Закона за държавния бюджет на Република България за 2023 г. и ПМС № 108/09.08.2023г. за изпълнение на ДБРБ за 2023г.

При изпълнението на бюджета на Община Враца са спазени изискванията на Министерството на финансите, посочени в указание на МФ № ФО-15/24.08.2023г. за съставянето и изпълнението на общинските бюджети за 2023 г.

Бюджетът на Община Враца е балансиран по приходна и разходна части и е разработен в съответствие с:

А. Утвърдената стратегия за развитието на община Враца

Б. Общинския план и програма за развитие на общината

В. Закона за изменение и допълнение на Закона за местните данъци и такси.

При разработването на бюджета са поставени следните цели:

- Запазване и разширяване обема на публичните услуги, извършвани от Общината;
- Реконструкция и доизграждане на материално-техническата база на публичната и частна общинска собственост;
- Повишаване на възможността за привличане на помощи за подобряване на заетостта в общината.

Общинският съвет с Решение № 1021/13.09.2023г. прие бюджета на Община Враца за 2023 г. по приходната и разходната части в размер на 116 595 122 лв. Бюджетът е съставен по пълна бюджетна класификация и тримесечно разпределение на приходите и разходите.

Изпълнението на Бюджета на Община Враца за 2023г. е както следва:

ПРИХОДИ

I. ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ЦЕНТРАЛЕН БЮДЖЕТ

1.1 ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ЦЕНТРАЛЕН БЮДЖЕТ-ДЪРЖАВНИ ДЕЙНОСТИ

ОБЩА СУБСИДИЯ ЗА ДЪРЖАВНИ ДЕЙНОСТИ (§31-11)

Уточненият годишен план на приходен §31-11-„Обща субсидия за държавни дейности" към 31.12.2023 г. е 69 792 833 лв. От Централен бюджет е постъпил пълният размер -100% от годишният обем на обща субсидия за държавни дейности, полагащ се за финансиране на държавни дейности за 2023г.

На основание на писма на Министерство на финансите са извършени корекции по плана на § 31-11 „Обща субсидия за държавни дейности".

ПОЛУЧЕНИ ДРУГИ ЦЕЛЕВИ ТРАНСФЕРИ (§31-18)

Бюджетните взаимоотношения на Община Враца с Централен бюджет за 2023г. са в размер на 3 616 350 лв., от които за държавни дейности 3 044 570 лв. и за местни дейности 571 780 лв.

ЗА ДЪРЖАВНИ ДЕЙНОСТИ

- в изпълнение на Постановление 118/2023г. и 128/2023г. на Министерски съвет са отпуснати целеви средства за провеждане на избори за народни представители и избори за общински съветници и за кметове – 1 479 826 лв.
- в изпълнение на Постановление 222/2023 г. за непредвидени и/или неотложни разходи за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия в размер на 1 060 500 лв.- предназначени за неотложни възстановителни работи на пътната инфраструктура на селата Баница, Бели извор, Голямо Пещене, Лиляче, Мраморен и Чирен.
- в изпълнение на Постановление 282/2023 г. за възнагражденията за външни членове на одитните комитети -13 379 лв.

- в изпълнение на Постановление 283/2023 г. за популяризиране на дейностите по НП „Заедно в изкуствата и спорта" - 28 000 лв.
- в изпълнение на Постановление 296/2023 г. – Пристройка на училищен корпус към основната сграда на ППМГ - 311 694 лв.
- в изпълнение на Постановление 300/2023 г. – изграждане на спортна площадка на ПЕГ – 89 592 лв.
- В изпълнение на чл.22 от Постановление 108/2023 г. на Министерски съвет са отпуснати средства за присъдена издръжка в размер на 60 511 лв.
- В изпълнение на чл.19 от Постановление 108/2023 г. на Министерски съвет са отпуснати средства за пътни разходи на правоимащи болни в размер на 1 068 лв.

ЗА МЕСТНИ ДЕЙНОСТИ

- в изпълнение на Постановление 108/2023г. на Министерски съвет, чл.51, ал.2 от ЗДБРБ за компенсиране увеличението на минималната РЗ - 536 600 лв.
- в изпълнение на Постановление 294/2023г. на Министерски съвет за компенсация на намалението в приходите от данък таксиметров превоз в размер на 27 800 лв.
- в изпълнение на Постановление 108/2023 г. на Министерски съвет за покриване на разходите за обслужването от банките на операциите чрез картови плащания по чл. 4, ал. 1 от Закона за ограничаване на плащанията в брой в размер на 7 380 лв.

Общо отчетените средства по § 31-18 „Получени от общините целеви трансфери" е в размер на 3 616 350 лв.

ВЪЗСТАНОВЕНИ ТРАНСФЕРИ (§31-20)

Възстановените трансфери през 2023 г. са в размер на 622 278 лв., както следва: от избори общо 474 691 лв. и от възстановена субсидия Тролейбусен транспорт -147587 лв.

ПОЛУЧЕНИ ЦЕЛЕВИ ТРАНСФЕРИ (§31-28)

В съответствие с чл.12, ал.1, т. 2-4 и чл. 13, ал.1 и 3 от Постановление № 108/2023 г. на Министерски съвет и писма на МФ са извършени корекции на бюджетните взаимоотношения с Община Враца с Централен бюджет, касаещи приходен § 31-28 /субсидии и компенсации в автомобилния транспорт/ в размер на 5 071 166 лв.

Общо отчетените средства по § 31-28 „Получени от общините целеви трансфери" е в размер на 5 071 166 лв.

1.2 ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ЦЕНТРАЛЕН БЮДЖЕТ-МЕСТНИ ДЕЙНОСТИ

ОБЩА ИЗРАВНИТЕЛНА СУБСИДИЯ (§31-12)

Съгласно чл.51 от ЗДБРБ за Община Враца е определена субсидия за финансиране на местни дейности в размер на 5 174 000 лв.

На основание чл.54, ал.3 при предоставянето на общата изравнителна субсидия се изчислява разликата между полагащите се средства и предоставените до 31.07.2023 г. Разликата от субсидията по чл. 51 се предоставя на общините ежемесечно до 5-о число на текущия месец на равни части за периода от август до декември. Към 31.12.2023г. е постъпил пълният размер 4 951 100 лв. на общата изравнителна субсидия.

Трансферът за зимно поддържане и снегопочистване на общински пътища за Община Враца през 2023г. е 222 900 лв. Съгласно чл.54, ал.4 от ЗДБРБ за 2023г. тези средства се предоставят на общините до 20.01.2023г в размер на 75% от годишния размер, а останалата сума от субсидията по чл. 51 се предоставя на общините ежемесечно до 5-о число на текущия месец на равни части за периода от септември до декември. Към 31.12.2023г. е постъпил пълният размер на субсидията за зимно поддържане и снегопочистване на общински пътища.

Общо отчетените средства по § 31-12 "Обща изравнителна субсидия и други трансфери за местни дейности" са в размер на 5 174 000 лв.

ЦЕЛЕВА СУБСИДИЯ ЗА КАПИТАЛОВИ РАЗХОДИ (§31-13)

Съгласно чл.53 и чл.54, ал.2 от ЗДБРБ въз основа на направени заявки са предоставени средства по приходен §31-13-„Целева субсидия за капиталови разходи " към 31.12.2023 г. в размер на 2 607 300 лв.

Общо отчетените средства по § 31-13 "Целева субсидия за капиталови разходи" са в размер на 2 607 300 лв.

II. ТРАНСФЕРИ МЕЖДУ БЮДЖЕТНИ СМЕТКИ

В изпълнението на приходите са отразени получените средства като трансфери (§61-00) в размер на 13 136 208 лв. в следните параграфи:

ДЪРЖАВНИ ДЕЙНОСТИ – отчетени са 11 301 183 лв., в т.ч.:

- по § 61-01 - са отчетени получените трансфери в общ размер 11 156 478 лв., в т.ч. са от АСП-Механизъм лична помощ – 10 993 087 лв.; Министерство на културата за РИМ – 35 114 лв.; Министерство на културата за Регионална библиотека – 9 992 лв.; от МОН за училища и детски градини - 118 285 лв.
- по § 61-02 – преведен трансфер към Министерство на образованието и науката – 22 595 лв.
- по § 61-05 - преведен трансфер от Министерство на труда и социалната политика по програми за осигуряване на заетост в размер на 167 300 лв.

МЕСТНИ ДЕЙНОСТИ – отчетените средства по § 61-00 са в размер на 1 835 025 лв., както следва:

- по § 61-01 са отчетени средства в размер на 1 907 025 лв. в т.ч.: Министерски съвет-ДА Безопасност на движението – 4 000 лв.; Агенция за хора с увреждания – 21 307 лв.; Фонд „Социална закрила"-33 545 лв.; Проект Красива България – 78 182 лв.; МРРБ –за пътя Чирен-Девене – 1 499 108 лв.; АПИ за зимно почистване – 33 969 лв.; МОСВ-възстановена сума за съдебни разноски по дела - 54 980 лв.; от Община Мездра за проект „ Изграждане на компостираща инсталация" – 139 962 лв. и от чл.60 и чл.64 от ЗУО – 50 960 лв.

По § 61 01 е възстановена сума от 8 988 лв. на МРРБ по прекратено споразумение №РД 02-30-160/2016 г.

- по § 61-02 са отчетени предоставените трансфери в размер на 72 000 лв., както следва: за Драматично-куклен театър 45 000лв.; за Симфониета Враца – 25 000 лв. и Военно исторически музей –за изложба 2 000 лв.

По § 62-02 „Предоставени трансфери между бюджети и сметки за средства от ЕС" са отчетени средства в размер на 7 599 259 лв. със знак минус, както следва:

ДЪРЖАВНИ ДЕЙНОСТИ – отчетени средства в размер на 4 089 лв. съфинансиране по проекти от училища.

МЕСТНИ ДЕЙНОСТИ - отчетени средства в размер на 7 595 171 лв.

* Съфинансиране по проект „СТИМУЛ" – 8 752 лв.
* Съфинансиране по проект „Воден цикъл" - 3 335 468 лв.
* Съфинансиране по проект „Книжни пътеки" –7 800 лв.
* Съфинансиране по проект „Екологични и рециклиращи администрации" – 7 930 лв.
* Съфинансиране по проект „Враца - Долж"- 190 700 лв.
* Съфинансиране по проект „Комплекс за възрастни и хора с увреждания" – 10 637 лв.
* Съфинансиране по проект „Социално включване на лица с ПРИЗатруднения" - 1 910 лв.
* Съфинансиране по проект „Модернизиране на градския транспорт в Община Враца" – 797 954 лв
* Съфинансиране по проект „ЕЕ на образователни институции в община Враца" – 1 330 000 лв
* Съфинансиране по проект „Ремонт на административната сграда на Община Враца" – 604 661 лв
* Съфинансиране по проект Cities4CSR-Урбакт 3 - 506 лв
* Възстановен ДДС по проект „Воден цикъл"– 912 885 лв.
* Съфинансиране по проект „Изграждане инсталация за компостиране на разделно събирани зелени отпадъци" –60 589 лв.

* Възстановен ДДС по проект „Изграждане инсталация за компостиране на разделно събирани зелени отпадъци" – 228 872 лв.
* Възстановена сума на МРРБ за лихва по проект „Ремонт и обновяване на сградата на Община Враца" по ОП Региони в растеж – 96 506 лв.

По § 64-01 „Трансфери от/за държавни предприятия" са отразени постъпленията от ПУДООС в размер на 14 914 лв., от които:
ДЪРЖАВНИ ДЕЙНОСТИ – 14 914 лв, от тях: за ДГ „Слънце" – 7 414 лв. и ДГ „Знаме на мира" – 7 500 лв.

III. СОБСТВЕНИ ПРИХОДИ
ДАНЪЧНИ ПРИХОДИ

От планираните 9 659 000 лв. данъчни приходи към 31.12.2023г. са събрани 7 968 552 лв., което представлява 82.5% изпълнение.
Патентен данък- при уточнен годишен план 155 000 лв, събраните приходи са 159 212 лв. или изпълнение 103%.
Имуществени и други местни данъци - при уточнен годишен план 9 504 000 лв., събраните приходи към 31.12.2023г. са 7 808 389 лв., което представлява 82% изпълнение.
- От данък върху недвижими имоти са постъпили 1 723 394 лв. или 87% изпълнение. Той формира 22% от общия обем на приходите от имуществени данъци.
- От данък върху превозните средства са постъпили 3 697 629 лв. или 82% изпълнение. Той е с най-голям относителен дял- 47% в общия обем на приходите от имуществени данъци.
- От данък при придобиване на имущество по дарение и възмезден начин постъпленията са в размер на 2 367 019 лв. - 80% изпълнение. Относителният дял в общия обем на приходите от имуществени данъци е 30%.

За увеличаване събираемостта на данъчни и неданъчни приходи по ЗМДТ от Дирекция «Местни данъци и такси» са предприети всички законови действия по ДОПК, като: установяване на вземания чрез извършване на ревизии и издаване актове на физически и юридически лица с установени задължения за данъци и такса битови отпадъци и предаване за принудително събиране от ТД на НАП и ЧСИ.

НЕДАНЪЧНИ ПРИХОДИ

ПРИХОДИ И ДОХОДИ ОТ СОБСТВЕНОСТ (§24-00) – при актуализиран годишен план от 4 967 955 лв. са реализирани приходи в размер на 4 899 469 лв., което представлява изпълнение в размер на 99%. С най-голям относителен дял са приходите от продажба на услуги, стоки и продукция (3 031 322 лв.) и приходите от наеми на общинско имущество (1 436 188 лв.). С най-висок процент на изпълнение са приходите от наеми на общинско имущество – 108% , приходите от продажба на услуги, стоки и продукция -96%. И эприходите от наеми на земя – 90%.
ОБЩИНСКИ ТАКСИ (§27-00) - при актуализиран годишен план 7 981 518 лв., общото изпълнение е 7 530 095 лв., което представлява 94% от планираните средства. С най-голям относителен дял в общия обем на събраните общински такси – 74% е такса битови отпадъци (5 581 047) и е отчетено 93% изпълнение от планирания размер.
При таксите за Домашен социален патронаж е отчетено изпълнение в размер на 101% (624 309 лв.) от планираните 620 500 лв. При такса за ползване на пазари, тържища, панаири е отчетено изпълнение 113% (96 062 лв.) от планираните 85 000 лв. При такса за откупуване на гробни места изпълнението е 83% (164 206 лв.) при планирани 197 098 лв. При такса технически услуги е отчетено изпълнение 104% (555 304лв.) при планирани приходи 535 000 лв. При такса административни услуги изпълнението е 96% (при план 138 000 лв. изпълнението е 131 985 лв.). При други общински такси е отчетено изпълнение 95% (268 239 лв.) при планирани приходи 280 920 лв.
ГЛОБИ, САНКЦИИ И НАКАЗАТЕЛНИ ЛИХВИ (§28-00) – при годишен план 590 320 лв, са отчетени постъпления в размер на 525 714 лв., както следва:

- от глоби, санкции, неустойки, обезщетения и начети – 95 107 лв.
- от наказателни лихви за просрочени данъци – 430 607 лв

ДРУГИ НЕДАНЪЧНИ ПРИХОДИ (§36-00) – изпълнението на приходите е в размер на 2 397 095 лв., които включват приходи от застрахователни обезщетения за ДМА в размер на 62 842 лв.; приходи от други застрахователни обезщетения в размер на 13 949 лв.; други приходи в размер на 2 327 968 лв. – от АСП Механизъм лична помощ – 2 013 072 лв., постъпления от продажба на тръжна документация, постъпления от брак и вторични суровини, рекламна дейност. В §36-19 са отчетени постъпилите средства от предприятия и физически лица, дължими по чл.60 и чл.64 от ЗУО и за депониране на отпадъци. Отразена е курсова разлика в размер на 7 988 лв. със знак минус.

ВНЕСЕНИ ДДС И ДРУГИ ДАНЪЦИ ВЪРХУ ПРОДАЖБИТЕ (§37-00) – по този приходен параграф със знак минус са отчетени внесеният през годината данък добавена стойност по § 37 01 в размер на 841 924 лв., данък върху приходите с характер на стопанска дейност по § 37 02 в размер на 156 755 лв. и туристически данък по § 37 09 в размер на 433 лв.

ПРИХОДИ ОТ ПРОДАЖБА НА НЕФИНАНСОВИ АКТИВИ (§40-00) – При уточнен годишен план от 3 183 200 лв. са отчетени постъпления в размер на 3 219 226 лв., което прави 101% изпълнение. От продажба на ДМА приходите са в размер на 1 214 200 лв., от продажба на земя в размер от 2 003 146 лв. и от продажба на нематериални активи в размер на 1 880 лв. Най-голям относителен дял е от продажбата на земя - 62%.

ПРИХОДИ ОТ КОНЦЕСИИ (§41-00)– при годишен план 270 000 лв. изпълнението е 268 943 лв. или 99.6 %.

ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ ОТ СТРАНАТА И ЧУЖБИНА – Получените дарения от страната за отчетния период са в размер на 560 715 лв.

Общото изпълнение на неданъчните приходи е в размер на 18 421 493 лв. което представлява 97% спрямо годишния им уточнен план от 19 017 799 лв.

Събраните собствени приходи са в размер на 26 390 045 лв., които структурно са формирани от 30% постъпления от имуществени данъци и 70% са отчетените неданъчни приходи.

ОПЕРАЦИИ С ФИНАНСОВИ АКТИВИ И ПАСИВИ

Финансиране от Фонда на органите за местно самоуправление „ФЛАГ" ЕАД

В Община Враца има сключени осемнадесет договора за общински заем с Фонд ФЛАГ ЕАД. През 2023г. са сключени седем нови договори, от които три мостови кредита, три за финансиране и рефинансиране на собствено участие и един за финансиране на предстоящи проекти. Към 31.12.2023г. изцяло усвоени са шест кредита и един е частично усвоен, общо в размер на 4 497 803 лв., както следва:

- за финансиране и рефинансиране на извършени допустими възстановими разходи по проект „ Координирани и ефективни реакции на властите при спешни ситуации в региона Долж-Враца" -850000 лв.
- за финансиране и рефинансиране на извършени допустими възстановими разходи по проект „ Младежки дом-атрактивно културно средище"- 156 012 лв.
- за финансиране и рефинансиране на собствено участие на Община Враца по проект „Координирани и ефективни реакции на властите при спешни ситуации в региона Долж-Враца"-190 700 лв.
- за финансиране и рефинансиране на собствено участие на Община Враца по проекти „Модернизиране на градския транспорт в град Враца" и „ Реконструкция, ремонт и внедряване на мерки за ЕЕ на образователните институции"-2 111 174 лв.
- за финансиране и рефинансиране на собствено участие на Община Враца по проект „Реконструкция, ремонт и внедряване на мерки за ЕЕ на административни сгради"- 604 661 лв.
- за финансиране и рефинансиране на извършени допустими възстановими разходи по проекти „Екологични и рециклиращи администрации" и „ Модернизация на уличното осветление в община Враца" – 457 243 лв.
- краткосрочен кредит за техническа помощ при подготовка на проекти на стойност 1 200 000,00 лева. Към 31.12.2023 г. по него са усвоени само 128 012.67 лв.

През текущата година окончателно са погасени три договора: договор №386/3 от 15.04.2023 г., Договор №1025/ 05.11.2018 г. и договор № 1366/25.01.2023 г.

Получените заеми през 2023г. са в размер на 4 497 803 лв., отразени както следва: по § 83 71 *„Получени краткосрочни заеми от други лица в страната"- 1 591 268* лв. и по § 83 72 *„Погашения по дългосрочни заеми от други лица в страната"- 2 906 535* лв

Погасителните вноски са в размер общо на 4 089 091 лв., отразени както следва: по § 83 81 *„Погашения по краткосрочни заеми от други лица в страната"- 1 148 200* лв. и по § 83 82 *„Погашения по дългосрочни заеми от други лица в страната"- 2 940 891* лв

На основание Решение № 1021/13.09.2023г. на Общински съвет – Враца преходният остатък по бюджета в размер на 19 151 846 лв. е разпределен както следва: за държавни дейности – 7 088 906 лв. и 12 062 940 лв. в местни дейности.

Към 31.12.2023 г. наличността в лева по банкови сметки на общината е 19 828 423 лв., от тях в държавни дейности – 9 368 422 лв. и 10 460 001 лв. в местни дейности. Наличност във валутна сметка – 392 096 лв. (левова равностойност) , от тях за държавни дейности – 392 070 лв. и 26 лв. в местни дейности.

Общият обем на приходната част на бюджета на Община Враца е в размер на 123 068 734 лв., като 72% (88 776 570 лв.) са постъпленията за финансиране на делегирани от държавата дейности и 28% (34 292 164 лв.) са приходите в местни дейности.

РАЗХОДНА ЧАСТ

Към 31.12.2023 г. изпълнението на разходите по бюджета на Общината възлиза на 123 068 734 лв., от тях:

- ✓ за държавна дейност 88 776 570 лв.
- ✓ за общинска дейност 33 030 358 лв.
- ✓ за дейности с дофинансиране 1 261 806 лв.

Разходите за държавни дейности, както и дофинансирането, са извършени и отчетени в съответствие с ЕБК за 2023 г.

С най-голям относителен дял от общите разходи по бюджета са разходите по:
- функция „Образование" - 44 %;
- функция „Социално осигуряване и услуги" - 21 %;
- функция „Жилищно строителство,благоустройство,комун. Стопанство и опазване околната среда" - 13 %.

Разходите за заплати и възнаграждения на персонала, нает по трудови и служебни правоотношения, осигурителни и здравно-осигурителни вноски представляват 63.9 % от общите разходи.

Изпълнението на разходите по § 10 „Други разходи" е 23.4 % спрямо изпълнението на отчета.

Разходите за отпуснатите субсидии спрямо общите разходи са 3.3 %. Най-голям относителен дял заемат разходите за субсидии на организациите с нестопанска цел – 70%

Капиталовите разходи заемат 5.8 % от общия размер на разходите или в лева те са 7 141 979 лв.

Видно от приложената справка към отчета по параграфи:

§ 51	2 956 270	лв.
§ 52	4 161 032	лв.
§ 53	24 677	лв.

Просрочени вземания

Просрочените вземания към 31.12.2023 г., възлизат на **6 771 406 лв.**, от които:

5 557 248 лв. на Община Враца – бюджетни, които са публични общински вземания за неплатени задължения за данъци и такса битови отпадъци към Община Враца и

1 204 158лв. както следва:
111 885 лв. на Община Враца от вземания от клиенти
533 014 лв. на Община Враца от вземания от наеми и концесии
15 000 лв. на Община Враца - извънбюджетни
14 926 лв. на Други дейности по образованието
32 270 лв. на второстепенен разпоредител –Регионален исторически музей
141 лв. на второстепенен разпоредител –Рег. библиотека „Христо Ботев"
106 258 на второстепенен разпоредител – ОП „Социални дейности"
369 853 лв. на второстепенен разпоредител – ОП „Спорт и туризъм"
19 998 лв. на второстепенен разпоредител – ОП „Паркинги и гаражи"
519 лв. на второстепенен разпоредител –ДСХ „Зора"
45 лв. Кметство Голямо Пещене
174 лв. Кметство Нефела
75лв. Кметство Власатица

Към длъжниците се отправят покани за погасяване на просрочените от тяхна страна задължения. Уведомява се и директорът на дирекция „ АПИО „ на Община Враца за вземане на съответните мерки по събирането на вземанията.

Просрочени задължения

Към 31.12.2023 г. възлизат на **63 328лв.** – проект Топъл обяд СЕС, администриран от ОП „Социални дейности" за текущи разходи.

Главен счетоводител:
Елеонора Ангелова